

Projektrapport
Projekt flygplats 2009
Enligt sändlista

Rapport över tillsynsprojekt flygplats 2009

Flygplatsers miljöpåverkan

En flygplats påverkar miljön på många olika sätt genom buller, luftutsläpp, utsläpp till mark och vatten, kemikalier, avfall, energi och transporter. Flygplatsens risk- och säkerhetsarbete bör även inkludera miljöfrågor.

Ett problem med *flygbuller* är att det är svårt för den enskilde att skydda sig från det. Det är inte möjligt att skapa en tyst sida av huset eller att utomhus skydda sig med hjälp av bullerskyddsåtgärder. Den enskilda flygplatsen kan dock eftersträva att minska verksamhetens buller genom att upprätthålla och aktivt arbeta med en bullerhanteringsplan inkluderande planering, begränsningar och åtgärder på flygplan, flygtider, flygvägar samt procedurer på flygplatsen.

På flygplatser används stor mängder *kemikalier* för drift och underhåll. Många av dem kan orsaka omfattande skador på människor och natur om de används och hanteras felaktigt eller om en olycka skulle inträffa.

Utsläpp till luft från flygplatser påverkar främst den allmänna bakgrundshalten av kväveoxider och andra luftföroreningar. Förutom de direkta utsläppen från flygplanen ger även verksamheter på marken utsläpp till luft. Dessa inkluderar bränslehantering, markfordon och vägtransporter, parkeringsplatser, energianläggningar och brandövningar.

De *utsläpp till mark och vatten* som är specifika för en flygplats kommer främst från glykol som används för avisning av flygplan före start och från användning av halkbekämpningsmedel på banan. Avisning och halkbekämpning görs av flygsäkerhetskäl och kemikalievalet styrs av funktionskrav och tekniska omständigheter såsom påverkan på flygplan och banor. I vissa fall finns dock alternativa åtgärder eller möjlighet att reducera kemikalieanvändningen eller att samla upp kemikalierna. Utsläpp till avloppsvattennätet kommer främst från verkstäder, flygplans- och fordonstvättar samt terminaler.

Avfallet på en flygplats består av hushålls- och kontorsavfall från terminal och kontor, verksamhetsavfall från verkstäder, byggande och underhåll inom flygplatsen samt farligt avfall från främst verkstäder. Specifikt för flygplatser är matavfall från flyg som kommer från destinationer utanför EU. Detta avfall måste tas omhand på ett säkert sätt på grund av risken för smittspridning.

På flygplatser förbrukas *energi* för exempelvis elektricitet, ventilation, banbelysning samt värme och kyla för terminaler, hangarer och verkstäder. Energi i form av bränsle går åt för drift av flygplan och markfordon. En inventering av var och hur energin används samt konkreta planer och åtgärder för att minska användningen kan spara såväl energi som kostnader.

Risker på en flygplats kan gälla allt från ett flygplanshaveri eller en brand i bränsleanläggningen till att en glykoltank står och läcker under lång tid. Inom flygsektorn är risk- och säkerhetsmedvetandet stort och det är viktigt att riskinventeringar och -analyser också omfattar miljöriskerna.

Projektets omfattning

Med beaktande av ovan beskrivna allmänna miljöaspekter för flygplatser samt med utgångspunkt i flygplatsens miljötillstånd har Mariehamns flygplats inspekterats. Inspektionen hölls på en generell nivå och inkluderade förutom miljöfrågor även genomgång av förhållandena i de publika utrymmena i terminalbyggnaden. Vidtagna miljöåtgärder, verksamhetens nuvarande situation samt förbättringsåtgärder diskuterades.

Bakgrund

Enligt av landskapsregeringen fastställd tillsynsplan för 2009 ska flygplats inspekteras i projektform.

Avgift

För projektinspektionen debiteras ingen separat avgift. Däremot uppbärs från och med 2008 en årlig tillsynsavgift för alla tillståndspliktiga verksamheter enligt Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighetens avgiftstaxa för 2009, fastställd av Ålands landskapsregering den 30 december 2008 (Dnr S40/07/5/249).

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Yvonne Österlund
Myndighetschef
Beslutande

Mia Westman
Miljöskyddsinspektör
Föredragande